

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLÈS, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnde dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. »
Een blad afzonderlijk 15 centiem.
Aankondigingen 15 centiem per drukregel.

TONGEREN, DEN 6 OCTOBER.

Verleden zondag, om 2 uren namiddag, zijn te Hasselt aangekomen met eenen bijzonderen trein, omtrent de 600 panselijke zouaven. Gelijk in Oostenrijk en Pruisen zij overal met den grootsten geestdrift, de edelmoedigste gultherigheid ontangen geweest zijn, zoo ook hebben onze inwoners gewedijverd om alle mogelijke eer te bewijzen aan die heldhaftige verdedigers van Pius IX, die zoo schandelijk door eenen koning roover aangevallen is geworden. Anstonds na hunne aankomst hebben omtrent de twee honderd, welke 's avonds nog met den trein naar Brussel, Gent en Noord-Brabant vertrokken, het middagmaal gaan nemen in verschillende hotels, waar de heeren des komiteets voor hen eten besteld hadden; en anderen zijn gelegerd geworden bij de bijzonderste burgers onzer stad, welke toesnelen om hunne dappere broeders te mogen herbergen. Des anderendags 's morgens zijn allen huiswaarts geleerd, de eene langs Rotterdam, de anderen langs Utrecht; niets is er gespaard geweest om hun de reis te vergemakkelijken. Bij den hertelijken dank welken wij in naam des komiteets aan onze medeburgers toespreken, mogen wij niet vergeten dankbetuigingen te geven aan de inwoners van Aken, welke des nachts allen met de heeren des komiteets van Hasselt mede gewerkt hebben, om met de aankomst van den trein, eten en andere noodzakelijkheden aan onze brave zouaven te verschaffen!

(Onafhankelijke)

M. de prins de Caraman, is gouverneur der provincie Henegouwen benoemd.

De volgende belooningen voor daden van zelfopoffering zijn aan inwoners van Limburg toegekend:

J.-B. Vandenberg, handwerker in de statie van den ijzerenweg te Schuolen, heeft eene medaille van de 2° klas bekomen, om eenen landbouwer onder Lummen uit het water gehaald en hem met zijn peerd gered te hebben.

L. Gemis, kaporaal in verlof te Haelen, om een kind uit de Velpe gehaald te hebben. Eene medaille van de 3° klas.

M. Coonen, beambte der douanen te Overpelt, om een meisje dat in het kanaal gevallen was, en ging verdrinken, gered te hebben. Eene medaille van de 3° klas.

De italiaanse 20 centiemstukjes, gelijk dezen van Napoleon III, met hun kroonje, blijven gangbaar.

Er wordt tegenwoordig veel van milliarden gesproken. Pruisen zal een of meer milliarden aan Frankrijk vragen als schadeloosstelling voor de oorlogskosten. Een milliard is geene kleinigheid. Om aan de personen die het geluk niet hebben een milliard te bezitten, een denkbeeld van die som te geven zal het volgende niet ongeschikt zijn: Een man die van 8 ure 's morgens tot 6 ure 's avonds zou bezig zijn met stukken van 1 fr. te tellen en aldus 100,000 fr. daags zou tellen — hij zou dan dapper door moeten trekken, — zou 27 jaren moeten bezig zijn, om een milliard geteld te hebben.

Sedert de geboorte van Christus zijn nog geen milliard minuten verlopen; dit kan iedereen narekenen. Met een milliard in zilver zou men 668 beelden, mansgrootte, kunnen gieten.

Dinsdag avond, rond 9 uren, is er te Arlon een jammerlijk ongeluk gebeurd. Verscheidene arme fransche huisgezinnen, door den oorlog en den honger verjaagd, waren hier zeer laat aangekomen, en geen onderkomen hebbende, hadden zij eene schuilplaats gezocht in den uitgegraven hoek van den berg, tegenover de spoorwegstatie. In armoedige lompen gehuld, waren de kinderen ingeslapen, en de ouders waakten op eenige stappen van daar. Eenaklups rolde er een groote hoop zavel van den berg naar beneden, met het ongelukkig gevolg dat de kinderen er onder werden begraven.

Op de hulpkreten der ouders, kwamen de bedienden der statie toegesnel, en men begon den zavel vlijtig weg te ruimen. Twee knaapjes, het eene 5 en het andere 6 1/2 jaar oud, werden er versmacht van onder gehaald; een meisje van 14 jaar heeft den voet verstuikt, en een kind van 13 maanden was aan de wang gekneusd. De twee knaapjes en het jongste kind behooren tot hetzelfde huisgezin, waarvan wij onmogelijk de wanhoop kunnen afschilderen. De twee lijkjes werden naar het gasthuis gebracht; wat de ongelukkige ouders betreft, de weldadigheid heeft hun een logement verschaft.

De plaats, waar het ongeluk gebeurde, is eene soort van zavelmijn, welke in de slechtste voorwaarden wordt geëxploiteerd. Daarbij zijn de wegen, welke naar de statie geleiden, niet verlicht; hadden de ongelukkigen kunnen zien waar ze waren, wellicht zou het ongeluk niet gebeurd zijn.

— Het zou moeilijk zijn in de wereld een natie te vinden die niet in den loop dezer eeuw, op de een of andere wijze binnen of buiten hare grenzen te strijden heeft gehad. Gedurende de 15 eerste jaren was er oorlog in geheel Europa; hij heeft zich tot in Amerika uitgestrekt.

Een engelsch dagblad doet opmerken dat geen enkel der 70 jaren van de tegenwoordige eeuw eenen volkomen vrede heeft gegeven. Er was altijd oorlog, nu eens in dit land, dan eens in een ander en het grootste deel der veldslagen werden geleverd tusschen beschaafde volkeren. Te rekenen van 1800, heeft Engeland gedurende 49 jaar oorlog gehad, onder anderen driemaal met Frankrijk, tweemaal met Rusland, vijfmaal met China, tweemaal met Denemark, enz. Frankrijk voerde zeven-en-dertig maal oorlog; Rusland een-en-twintig maal; Oostenrijk twaalf maal; Pruisen komt de laatste mogendheid; het voerde zeven maal oorlog binnen de 70 laatste jaren.

Oorlogsberichten.

Generaal Trochu, de opperbevelhebber der vereenigde strijdmachten in Parijs, heeft een verslag afgevaardigd over de verscheidene gevechten welke sedert den 30 september rond de stad Parijs plaats hebben gehad, en waarin de mobiele burgerwachten veel bewijzen van moed en verkleefheid hebben gegeven.

Voor de eerste maal stemt dat verslag overeen met de opgaven der duitse bevelhebbers. Het leger van Parijs heeft zijne standpunten niet hernomen te Clamart, Meudon, Sèvres en Châtillon, zooals de geruchten ervan in Tours verspreid waren; maar het heeft toch dapper het hoofd geboden aan den vijand en is maar in Parijs teruggekeerd na zijne strijden zuidwaarts uitgebreid te hebben tot Choisy-le-Roi, Thiais en Hay, drie dorpen gelegen in den vierhoek gevormd door de ijzeren wegen van Orsay en Orleans, den grooten weg van Versailles naar Choisy en de fortificatielijnen van Montrouge tot aan Ivry. Bourget en Romainville, twee schoone dorpen op den Vlaamschen steenweg en bij de vaart van Ourcq, zijn bij die gevechten in brand geschoten. De Pruisen versterken zich tegen het fort van Aubervilliers.

De beschikbare duitse troepen die Straatsburg hadden belegerd, zijn gedeeltelijk naar Lyon en de overigen naar Parijs gezonden.

Hoewel de maarschalk Bazaine den stalen band niet kan verbreken die hem aan de vestingstad Metz als gekluisterd houdt, doet hij toch stoutmoedige uitvalen, die den Duitschers telkens duur te staan komen. Den 27 september laatst, heeft hij een nabijgelegen dorp op de Pruisen veroverd en zich aldaar meester gemaakt van verscheidene honderden vette ossen; iets wat in eene sinds lang belegerde stad eene der beste tijdingen is.

Zooals men weet, heeft de koning van Pruisen een burgerlijk bestuur op zijn Duitsch ingericht in den Elzas en Lorrenen. Nu heeft hij den groothertog van Mecklemburg, divisie-generaal der duitse legers, benoemd tot gouverneur-generaal van al de fransche departementen die door de Pruisen bezet zijn. Men ziet dat *der alte konig Wilhelm* zich schrijlings te peerd durft zetten op geheel Frankrijk!

Straatsburg, den 3 oktober.

Het duitse leger is gisteren morgen verzameld geweest om God te bedanken bij gelegenheid der inneme dezer stad. De protestantsche aalmoezenier van het 34° linie-regement heeft in eene prediking den hemel dank gezegd omdat Straatsburg aan Duitschland is teruggegeven.

De protestantsche geestelijkheid van Straatsburg heeft den pruisischen generaal van Werder met veel vriendelijkheid onthaald. Deze heeft beloofd al zijne pogingen aan te wenden om de kwalen des oorlogs te heelen. Straatsburg betaalt geene krijgskrediet. Een deel der belegeringstroepen is reeds naar Lyon vertrokken.

Men schat het aantal der inwoners door de beschieting der stad gedood, op 10 per dag.

Nog Straatsburg.

Welk een gezicht!... eene stad in puinen! Geene pen beschrijft dien toestand. En in het midden van al dat wez, slijt er muziek op van den kant des Vischerstorens. Zoo even rukten de eerste Pruisen met het regementsmuziek aan het hoofd binnen. *Lieb Vaterland, kannst ruhig sein!* waren de eerste toonen, welke de stramme schreden onzer soldaten begeleiden.

De inwoners deden deels nieuwsgierigheid, deels smart blijken. De soldaten waren verbit-

terd Ze sloegen hunne geweren aan stukken en wierpen ze in het water; trokken zich de epauletten en patroontesschen van het lijf en trappelden ze onder de voeten; zij sloegen hunne sabels krom of braken ze.

Op de Kleberplaats klonk het duitse muziek *heil dir im Siegerkranz was ist das deutschen Vaterland*. De inwoners kwamen uit de kelders in welke zij zoolang begraven waren geweest en zij erkenden, in de opene lucht teruggekeerd, hunne eigene stad niet meer! De ongelukkigen zagen bekenden en familie terug, en vielen weened in elkanders armen. Neen, 't is niet te beschrijven, wat de Straatburgers hebben geleden! Veelhonderden lagen op stroo in de domkerk. De dooden waren niet behoorlijk begraven. Paardenvleesch was het voedsel van soldaten en burgers.

Toch zou men aan geene overgaaf gedacht hebben, hadde de krijgstucht der soldaten, ten slotte niet te wenschen overgelaten.

Den 28 's avonds hadden er persoonlijke aanvallen plaats op uiterste schildwachten der Pruisen een badensche soldaat werd door een franschen onderofficier doorkoken. De dader bekocht dit met den dood. Een andere Duitser werd insgelijks gewond en in den donkere ontsnapte den dader.

De militaire overheid heeft in Straatsburg bepaald, dat de wapens moeten ingeleverd worden; de uitgaaf van dagbladen is verboden; de herbergen moeten ten 9 ure gesloten zijn, en na dat uur moet elke burger eene brandende lantaarn dragen, als hij op straat komen wil.

De stad Parijs.

Een persoon uit Brussel heeft den volgenden brief over den toestand van Parijs door eenen koopman dezer stad ontangen:

« Parijs is één leger; er zijn geene burgers of werklieden meer. Men telt er 390,000 nationale garden en 150,000 mobiele garden.

» De nationale garden doen veel beter hunnen dienst dan de troepen. Alle drie nachten kampeeren zij onder de opene lucht der fortificaties.

» Er zijn geene tenten. Niemand beklagt er zich over. Overal oefent men zich in de krijgskunde, op de voetpaden en op de koers. Wanneer men elkander tegenkomt, spreekt men op de volgende wijze:

» Overwinnen of sterven!!!

» 't Is overheerlijk: iedereen is weer Franschman geworden.

» Trochu bezit een wonderdadig gezond oordeel. Een woord van hem is dus ook een bevel. Er is geen enkel wederspanning. Geene *voyous* bestaan er meer: dat alles heeft een geweerd, en dat alles is gehoorzaam. Maar keizersgezinden zijn er nog, en nog al veel: het zijn de eenigen die hoegenaamd geen geestdrift bezitten.

» Indien men alles moest zeggen zou men veel te schrijven hebben. Ieder is vrolijk....

» In de omstreken van Parijs ziet er alles echter droefgeestig en centoog uit. Welke woestijne! Welke koude kalme. Ik heb de voorposten bij Maisons-Alfort bezocht. Daags nadien heb ik eerst geweten, dat ik mij slechts 300 meters van de Pruisen had bevonden. Men ontmoet er geene levende ziel meer, alles is verlaten.

» Dagelijks gaat men per bataillon, gewapend, kroonen en bloemen leggen op het standbeeld van Straatsburg. Sedert lang is het onder de tropheën, geheel en al, tot zelfs met zijnen voet-zuil verdwenen.

» Hoe dichter wij worden ingesloten, hoe nieuwsgieriger men wordt om te weten wat er elders gebeurt. Wat indruk toch mag de belegering van Parijs op de vreemdelingen maken? Uw brief zal mij op de eene of andere wijze toekomen.

» Reeds zult gij hooren spreken hebben over de kleine mitrailleur-Gail, welke 3,000 man per minuut en op 2,000 meters afstand kunnen neervellen. 't Is een klein lief spelgoed. En dan blijven nog de verschrikkelijke uitwerksels van de springmijnen over, indien de Pruisen over de grenzen der fortiers durven komen.

» Wees vol vertrouwen. Wij zullen er een schoon werksen van maken. Leve de republiek!»

Londen, 4 oktober.

La Situation, het keizersgezind dagblad, behelst het manifest van den keizer, gedagteekend uit Wilhelmshöhe van 26 september, en dat aan den koning van Pruisen is gestuurd.

Men leest er in: ik aanvaard alle dynastie, indien zij Frankrijk meer in staat stelt om de overrompelaars buiten de natuurlijke grenzen te verdrijven, maar het is een mislag, dat het voorloopig gouvernement de verantwoordelijk-

heid op het keizerlijk gouvernement poogt te werpen.

Bij 't verklaren van den oorlog gehoorzaamde de keizer aan den nationalen wil.

De verwerping der pruisische voorstellen, rakende den wapenstand, is eene daad Frankrijk waardig. De keizer vraagt zich af, of Duitschland meer belang heeft in de nederlaag dan in een verbond met Frankrijk.

Eene bijeenkomst van den keizer met den koning van Pruisen doet gelooven dat deze laatste met bekommering de uitslagen van eenen met hardnekkigheid voortgezeten oorlog beschouwt.

De heer von Bismark zal niets verkrijgen, indien men beproeft in de fransche borsten de snaren te doen trillen der ikucht en der vrees, die Frankrijk altijd onbewust zal zijn, welke ook de beproevingen zijn die de Voorzienigheid aan dat land oplegt.

De keizer vraagt een nauw en rechtzinnig verbond tusschen Duitschland en Frankrijk; hij besluit dat indien men van beide kanten blijft volharden om het geweld te gebruiken voor de oplossing, het ontzaglijk onbekende stellig uit die botsing zal voortspruiten, zoozeer voor het ongeluk van Duitschland als voor dat van Frankrijk.

Berichten uit Metz luiden dat de Pruisen zondag de brug hebben vernield door de Franschen over den Moezel gebouwd, en Mouilly bij Metz en Nouilly hebben afgebrand.

Wij hebben verhaald dat een aanzienlijk persoonnaadje uit het pruisisch leger door eenen kogel gedood was en geheimzinnig, met groote krijgs-eer, naar Duitschland teruggevoerd. Men heeft eerst beweerd dat het de koning van Pruisen zelf was, daarna hield men staande dat de gedooede de hertog van Nassau was; vandaag schijnt het dat het slachtoffer niemand anders is dan de generaal Moltke, de vernuftige veldheer, aan wiens plannen Pruisen zijne aanhoudende zegeprelen te danken heeft. De dood van Moltke ware misschien het grootste verlies dat het pruisisch leger kon ondergaan.

Italië.

PROTESTATIE VAN PAUS PIUS IX,
overhandigd aan de leden
van het diplomatisch korps by den H. Stoel.

Uit het Vatikaan, 20 september 1870.

Uwe Excellentie kent volkomen de geweldadige overrompeling van het grootste deel der Kerkelijke Staten, in juni 1859 en in september des volgende jaars volbracht, door het gouvernement, welke zich te Florentie geplaatst heeft. Men kent insgelijks de plechtige reklamen en protestatiën van den H. Stoel tegen die heiligschendende berooving, hetzij door aanspraken in consistorie, vervolgens afkondigd, hetzij door nota's in zijnen soevereinen naam toegestuurd door den ondergeteekenden staatsgeheimschrijver aan het diplomatisch korps, bij den H. Stoel gevolmacht.

Het overweldigende gouvernement zou zeker niet nagelaten hebben de heiligschendende berooving te voltrekken, indien het fransche gouvernement, met zijn eerezuchtige ontwerpen onderricht, het niet tegengehouden hadde door de stad Rome en haar reeds zoo beperkt grondgebied onder zijne bescherming te nemen, en er een garnizoen te handhaven.

Maar ten gevolge van overeenkomsten, door het fransche gouvernement met dat van Florentie gesloten, overeenkomsten door welke men het behoud en de rust der aan den H. Stoel geblevene Staten meende te verzekeren, trokken de fransche troepen weg.

Deze overeenkomsten werden nogtans niet geëerbiedigd, en in september 1867 rukten eenige henden, door geheime aandrijvingen voortgestuurd, op den Pauselijken grond, met het boos inzicht, Rome te verrassen en te bezetten.

Alsdan kwamen de fransche troepen terug; zij hoden hulp aan onze getrouwe soldaten, die reeds zegepalende tegen de inrukking worstelden; zij betuigden verder in de pleinen van Mentana de stoutmoedigheid der overweldigers, en deden hunne booze inzichten volkomen mislukken.

Middelerwijl, het fransche gouvernement, zijne troepen terug getrokken hebbende, ter gelegenheid van den oorlog met Pruisen, liet met na het gouvernement van Florentie zijne verbintenissen ter herinneren, welke het door de hierboven aangeduide overeenkomsten had aangegaan, en deed zich de stelligste verzekeringen, ten opzichte van derzelver nakoming, geven.

Doch, daar het lot der wapenen Frankrijk ongunstig werd, nam het gouvernement van